

# LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

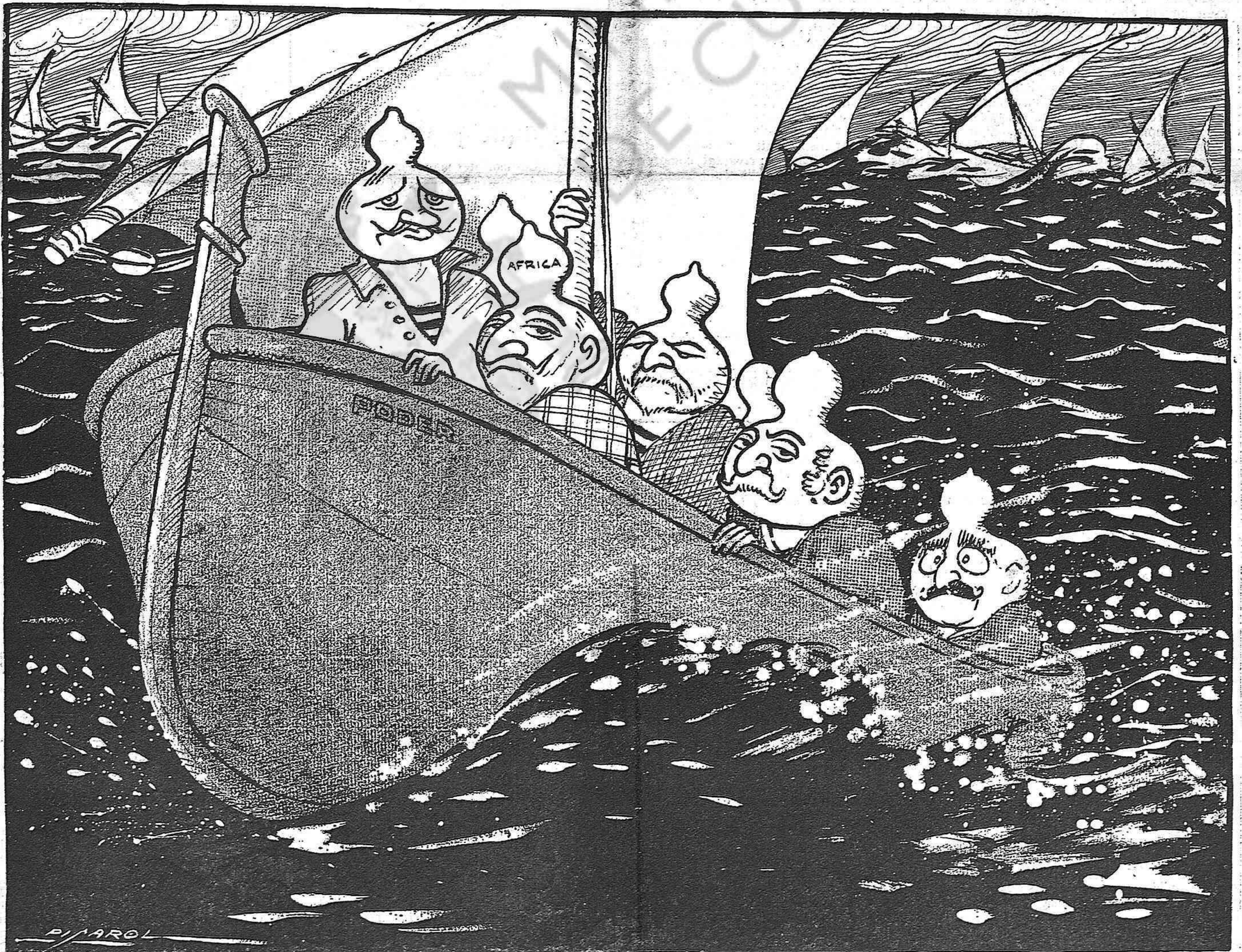
**AQUEST NÚMERO 10 CENTIMS PER TOT ESPANYA**  
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR  
*(Antiga casa I. López Bernagosi)*

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA  
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:  
Fbra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

## ¿Un'altra galerna?



GARCÍA PRIETO:—¿Voleu dir que no'ns en anem a fons?  
CANALEJAS: —¡No tingueu por!... Nosaltres surarem sempre.



## ARTICLE PERA ELS SOCIALISTES

## La segona època del socialisme

(Ab motiu del proxím Congrés nacional)

El cronista setmanal d'un periòdic, quan, en aquests dies d'estiu, agafa la ploma per complir el seu compromís, se troba un bon xic perplex. Les seccions telegràfiques, ont cerca materia per els seus judicis, no li ofereixen més que vulgaritats polítiques ja ben previstes, com l'abdicació de Muley Hafid i la proclamació de Muley Iussef, o bé cataclismes naturals com la galerna del Cantabric i els terratremols de Turquia, o bé aqueixa multitud de vagues que sembla acompanyament crònic de l'estiu espanyol. Fins els obrers catòlics, enguany, han volgut fer una vaga privativa, a les ordres d'un frare que té aires de Chabot...

El burgès que estueja plàcidament en la seva platja o en la seva torre, a penes se digna fixar els ulls en les planes telegràfiques, y aqueix capítol de vagues no l'interessa, no'l preocupa, no l'indigna. No hi sent, de cap manera, la mobilitació o les maniobres de l'exèrcit enemic. No hi sospita l'avensada de les Set vagues marges que puguen del riu, per engolir les Set vagues grasses, entre les quals se compta ell, el bon burgès que llegeix el diari...—De sobte una notícia li promou un sobressalt; acaba de posar els ulls damunt unes línies que diuen que no sé quina fracció de socialistes vol proposar al Congrés nacional del partit, que s'ha de celebrar a Madrid el mes que ve, la ruptura de la Conjunció permanent ab els republicans...—En nom de què? En nom del puritanisme que ordena an els proletaris obrar sempre separatament dels partits burgesos.

—Y es clar!—se diu el bon home, tractant d'enganyarse a sí mateix.—Jo no sé en què pensen aquets obrers, que's deixen manejar per quatre vius! Que treballin pels seus interessos materials, que no's contaminin ab la política, que tractin de millorar de situació y guanyar més pa! Això es lo que'ls importa y no cabories y teories que no poden entendre!—

El burgès se sent inspirat d'un tendre amor a la classe proletaria. Aquestes paraules li demostren complidament a sí mateix. El burgès en roman satisfetíssim. Voldria predicarles directament a les masses, y està segur de que les masses en sortirien convensesudes. La llàstima es que els obrers no puguin escoltarlo!

\* \* \*

Avui per avui, la gran forsa internacional del socialisme, el seu valor com esperansa per les futures accions colectives y trascendents, està en haver passat de partit *economic* a partit *politic*. Recordis, per analogia, que la Revolució francesa comensà per obeir a una necessitat *economica* del poble, y va esser un problema de fam abans d'esser un problema de llibertat y sobirania. El socialisme ha pujat de partit d'interessos *materials* a escola d'ideals, d'inquietuts *esperituels*. Es ja un partit d'*atac* y no de *defensa*.—En cambi, el burgesisme, que de cada dia es més *defensa social*, ha descendit de l'antiga condició de casta revolucionaria, lliberal, generosa, a casta administrativa, d'interès material. Per això no la fan tremolar les vagues de caracter *economic* com es ella, sinó les vagues de caracter *politic*. Sab que la qüestió *diners*, la *qüestió social*, es susceptible de transaccions indefinides, de successius arreglaments graduals; mentres la qüestió *llibertat*, la *qüestió politica*, representa el final de l'oligarquia burgesa en tots els seus aspectes. Sab que podrà conservar l'exclusiva en la direcció de l'Estat, mentres l'obrer sia un sirvent que demana més salari o menys jornal; però en cambi present que la seva propia condició de

burgès, com home de casta governativa, desapareixerà el dia que'l proletari sia una ciutadà que exigeix la seva part de rei.—Vol donar, com almoïna, el seu obol; però no vol cedir, com un dever, la seva llum...

Vetaquí com un excessiu esperit de casta, per part dels obrers, produeix sempre un benefici per l'esperit de casta dels burgesos. L'home de les classes que solen dirse acomodades té una por extraordinaria a l'intervenció política dels individus y organismes inferiors. Aixís com proclama que'ls municipis han de limitar-se a esser *administratius*, no ficant-se mai en coses *politiques*, l'alarma que'ls obrers se fassin politics. Per això es curiós veure com se conjunten els puritanismes obrers rudimentaris, ja antiquats, y els interessos de la burgesia; es que quan les causes comensen, com el socialisme marxista, tenen encara un aspecte purament material, perquè no han ascendit a depuració idealista; y quan les causes acaben, com el burgesisme, han perdut ja tota categoria esperitual.

A Espanya, la manifestació més forta de socialisme politic (no ja economic) es la nostra Conjunció, el bloc de republicans y socialistes. Per això tiren contra ell tots a la una, els republicans suspèctes y els burgesos característics.

En tot el món, a l'hora present, el socialisme demostra haver passat de la seva primera època a la segona; de la forma *economica* a la *politica*. Perquè avui el socialisme, com a gran orgue internacional, té tres aspectes ja caracterisadament esperituels y politics, no ja materials y de casta; tres aspectes que diuen relació ab tot l'Estat, ab tota la Ciutat, y no ab una mera categoria social. Y aquets tres aspectes són:

I. *Lluita per la cultura progressiva*.—Es l'aspecte de batalla contra l'Església; es l'herència del *kulturkampf*. Realment, d'aquí neix aquesta rivalitat, creixent cada dia, entre la francmasoneria y el socialisme com a vincles de fraternitat cosmopolita y de solidaritat per totes les emancipacions; rivalitat comprovada en diversos congressos lliurepensadors y en l'escisió actual entre'ls dos partits socialistes d'Itàlia.

II. *Lluita pel pacifisme*.—Aspecte de la vaga general com a *veto* contra la guerra (tal se tractarà també en el Congrés nacional proxím). Aspiració als desarmaments, a la conversió dels pressupostos de guerra, ofensius, en pressupostos defensius, etc.

III. *Lluita contra'l capitalisme*.—Aquest aspecte, característic dels orígens de l'escola, s'esperitualisa avui en el sentit d'una coesió solidaria ab el capital intel·lectual per arribar a la socialisació del capital economic.

Ara bé: a Espanya, únicament la Conjunció republicana-socialista representa els dos primers aspectes. El primer, singularment, en el *boycott* contra'ls conservadors, en la lluita per l'escola laica, en la separació de l'Església, etc.—Y el segon, en la lluita contra la llei d'excepció, contra la guerra, etc.

A Fransa, sense una consemblant solidaritat de radicals y socialistes, no s'hauria arribat mai a la forta evolució moderníssima que tingué, com a primer aspecte de la seva classificació, la separació de l'Església y l'Estat y l'expulsió de les ordres religioses, y com a segon aspecte, la revisió del procés Dreyfus, ab totes les conseqüències.

Compari's.

GABRIEL ALOMAR

en l'Assamblea, reproduim el text d'una proposició que va aprobarse, ab el vot en contra del senyor Layret, pocs moments abans de terminar la darrera sessió, y el de la que fa referència al litigi dels tramvies.

Diu la primera:

«L'Assamblea acorda declarar que havent deixat de formar part de l'U. F. N. R. els senyors Forcada y Carcereny, per haver ingressat al reformisme, ha vist ab disgust que no hagin renunciat les actes que deuen an el partit».

En els compresos en aquesta especie d'excomunió s'hi va incloure després, a instància del senyor Matons, «a tots aquells que, tenint representació popular, se trobin en el mateix cas que'ls senyors Carcereny y Forcada».

La segona proposició, que, com hem dit, ni comensà a discutirse, diu lo següent:

«La Junta Municipal, en vista de les conclusions de la ponència nomenada per emetre dictamen respecte l'acord pres per l'Ajuntament prorrogant el plas de la reversió dels tramvies y després d'haver citat als regidors que, formant part de l'Unió F. N. R., varén votar dit acord, acorda:

«Primer: Que accepta y fa seves les conclusions formulades per dita ponència.

«Segon: Que, pera que sorteixi els seus efectes, declara que considera com a responsables d'haver comès un acte de mala administració que perjudica greument els interessos de Barcelona, als regidors de l'Unió F. N. R. que'l varén votar, don Juli Marial, don Alfred Ramoneda, don Joaquim Roig Rovira, don Joan Tauler y don Emili Ricart, y

«Tercer: Que creu que don Juli Marial y don Alfred Ramoneda, que formaven part de la comissió que va presentar el dictamen, no poden formar part del cens del partit d'Unió F. N. R.».

Eren dos quarts de set de la tarda quan s'alçava la sessió.



## D'aquí y de fóra

Les modistes madrilenyes, si no totes, unes quantes, a costelles d'un periòdic van anà a pendre les aigües.

Y es clà, ab aquet mal exemple que'ls hi han donat ses companyes de Madrid, ara les nostres, quan les toquem per la Rambla, ens claven els ulls y sembla que'ns diguin ab la mirada: —¿No hi haurà cap periodista que fassi igual ab nosaltres?

¡Es extrany el mecanisme del termòmetre social! Fa pocs dies que'l Moncayo se veia encara nevat, y els anims, a Saragossa, ¡que estiguin tan caldejats!

En algunes nacions han resolt donar premis per lliurar-se del terrible perill de la despoblació que'ls amenaça. Aquí, gracies a Déu, d'aquet perill ens en riem, per ara; de criatures, aquí, hi hà families que'n tenen de sobrantés. Y si bé la Martí en va perdre alguna, també alguna'n trobem per les escales.

Els cambrers, a Saragossa, fa dies que estan en vaga; aquí, en cambi, les cambreres són avui qui més treballa.

Que al Marroc han cambiat tranquilament de Sultan, el telefon ens avisa. Ben segur que aquesta gent cambia més fàcilment de Sultan que de camisa.

Els que a Madrid, per industria, tracten ab animals, diuen que tenint de competir ab els automobilistes y haventse apujat el preu de l'aufals, no poden viure.

L'unic remei conegut, que'ls pot salvar de la ruïna, es l'admissió temporal del pinso que necessiten.

Aixís van dirho al Govern, però si d'ell se refien...

No sabem si l'admissió que aquets senyors solliciten es convenient, ni sabem si arribaran a obtenirla; sols sabem que si l'aufals fos pel consum dels ministres, per més absurda que fos, l'obtidrien desseguida.

ABEL ORTIGA

## La setmana anglesa

EL descans setmanal, tal com aquí's practica, té tradicions divines. Sis dies de treball y un de descans; aixís distribuí Déu, segons conta la Bíblia, la setmana, durant la qual creà el món. Però, per divina que sigui aquesta distribució, es deficientíssima y nociva.

Treballar sis dies seguits en jornades generalment llargues, descansar durant un dia y a l'endemà d'aquet tornar de bell nou a la feina, es excessiu, y pera'ls obrers de nombrosos oficis es extenuador. Déu va enllestrir la creació del món en sis dies, y a l'arribar al setè va descansar; però no consta que al dia següent tornés al treball.

Una jornada de festa després de les sis de treball, es insuficient. Les hores del diumenge són massa curtes, fugen massa depressa, pera produir un efecte de repòs en l'organisme y d'esplai en l'ànima de l'obrer. El diumenge es una clarana excessivament petita pera la vida de fadiga y d'esclavatge del proletariat. Si's treballa pera viure, es massa treball el de sis dies seguits pera arribar al mesquí descans de les hores de lleure diumengeres.

Aquesta insuficiència del descans setmanal desapareix en la setmana de treball anglesa. La setmana anglesa té cinc dies de treball y dos de descans. La proporció es ja molt més raonable. No tots els dies de treball y de descans que hem dit són sencers. L'obrer acaba la feina de la setmana el dissabte al mitgdia y no la torna a comensar fins després del mitgdia del dilluns següent. Aixís té un dia sencer y dos mitjos dies de festa. A l'Anglaterra són en nombre del 85 per cent els obrers que beneficien d'aquesta organització del treball.

Darrerament, en un Congrés Social celebrat a Limoges, el professor de l'Universitat de París, M. Raoul Jay, ha donat a conèixer una notabilíssima memoria sobre la setmana de treball. El sudit professor tracta la qüestió en tots els seus múltiples aspectes y demostra les grans, les immenses ventatges socials de la setmana anglesa.

Un dels punts més sugestius de la memoria de M. Jay, es el relatiu al descans setmanal de les dones ocupades en fàbriques y obradors. Pera aquestes obreres, la setmana anglesa es del tot indispensable. Heusaquí, traduïdes, les paraules del catedratic francès:

«El repòs del diumenge es un engany, sense el repòs de la tarda del dissabte. La dona que và a la fàbrica ha deixat acumular durant la setmana una pila de feines casolanes, que ara fa durant el matí del diumenge. Quan arriba el mitgdia, està cansada, aixafada. Ab el repòs del dissabte, tot això cambia. Les feines han estat fetes el dissabte al vespre. El diumenge al matí la casa es neta, la dona està contenta, y veurem transformarse el diumenge en un veritable dia de festa familiar. Ademés, ¿què s'alega avui pera obtenir excepcions a la llei del descans dominical en favor de les botigues? Que cal que'ls obrers que treballen tota la setmana puguin fer les seves compres el diumenge. El repòs del dissabte tira per terra l'objecte.»

La tesis de M. Jay, tan simpàtica com certa, es la de que'ls obrers han de tenir sencera la diada del diumenge pera dedicarse completament al repòs y a la familia. En l'aplicació de la setmana anglesa hi hà, evidentment, una abundosa font d'alegria del viure y de virtuts socials.

Quan aquí algunes societats obreres han demanat l'instauració de la setmana de treball anglesa—ab més o menys limitacions—s'ha aixecat, per part dels patrons, una irritada cridoria de negatives. Pera aquets patrons egoistes, ignorants y rutinaris, disminuir les hores de treball equival a disminuir la producció y a apujar el cost de la mateixa. ¡Quin error! M. Jay prova—y altres ho han probat també—que la reducció racional de les hores de producció no disminueix el treball produït. Com diu l'escriptor socialista M. Maurice Allard, devagades una hora de repòs es més productiva, pera'l patró, que una hora de treball.

A. R. y V.

## ASSAMBLEA MUNICIPAL

## DE L'UNIO F. N. R.



A reunir-se el passat diumenge, baix la presidència de don Pere Corominas, celebrant una sessió al matí y un'altra a la tarda. Dels cent representants que constitueixen l'Assamblea, sols n'hi varen assistir uns quaranta. No pot dirse, doncs, que l'acte sigués molt concorregut.

Respecte dels temes que eren objecte de la convocatoria, el primer, o sigui el referent a l'embrollada qüestió dels tramvies, fou retirat de la discussió per deferencia al senyor Marial, gravíssimament malalt en aquells precisos moments. Pera resoldre d'una manera definitiva

aquest assumpte, l'Assamblea tornarà a reunir-se el dia 22 del vinent Setembre.

Descartat el plet dels tramvies, els representants de l'Unió Federal discutiren llargament les demés qüestions sotmeses al seu examen y's prengueren diversos acorts que poden resumirse d'aquesta manera:

S'accepta la dimissió de la Junta Municipal. Se procedirà immediatament a la confecció d'un nou cens del partit.

Tots els individus que figurin en el cens pagaran una quota mensual de deu centims, que serà recaudada en la forma que oportunament se determini.

Finalment, una Comissió composta dels senyors Layret, Quer, Martínez Gras, Mallafre y Maynés queda encarregada de complir aquets acorts, substituint a la Junta Municipal, fins que, a son degut temps, ja ultimat el cens del partit, se'n elegeixi una de nova.

Pera donar una idea del tò que va dominar



# La ronya caciquista

Mentres superficialment tot són envellats y gallarets, la ronya caciquista va invadint de nou la nostra Catalunya. L'opinió, distreta en festes majors, no s'interessa en aquestes petiteses, que podrien destorbarli l'alegria, y escolta com qui sent ploure les exclamacions dels perjudicats.

Al Vendrell un home sol posa en renou a tot el poble. Les poderoses influencies que l'ajuden en sa obra pertorbadora ignoren potser que, enverinant els anims d'una vila pacífica, preparen un daltabaix que després deplorarà tothom. Tot l'ajuntament, tota l'opinió y tota la raó, estan contra un arcaide de R. O., inepte, imposat pel caciquet que actua al Vendrell. El bon amic Carner, excelent diputat per aquell districte, asquejat de l'apoi que en el Govern d'en Canalejas troba una gent com la que caciqueja en aquell districte, està resolt a abandonar son carrec, fugint fins de la política, car la política ja no es art de governar als pobles, sinó medi d'atropellarlos y embrutirlos. Y el districte del Vendrell, que ja s'havia lliurat de la ronya caciquista, tornarà a esser víctima de l'asquerosa plaga.

A Igualada surt un setmanari republicà. La vida d'un periodico a les ciutats petites es sempre migrada y considerant que en lloc pot constituir negoci no se'ls exigeix la matrícula industrial. Però als cacics els fa nosa un setmanari que tingui independència en el pensar y franquesa en el dir, y primer se'l denuncia, obligantlo a matricularse; després se l'embarga, si no paga la matrícula, y als vuit dies de probada l'insolvencia del director, ve l'ordre de suspensió del periodico. Y d'aquet modo logra el caciquisme, novament apoderat d'Igualada, la desaparició del valent confrare L'Igualadí.

A Tortosa el poble s'interessa pels afers municipals, cosa forsa lligítima ja que's tracta dels seus interessos. Un honrat industrial assisteix a les sessions, y en una de borrascosa es acusat d'haver fet manifestacions ilegals. El bon home té el greu defecte d'esser anticaciquista, y aquet pecat, que no perdonen els cacics, ja que'l bon industrial se vegi embolicat en un procés y condemnat a una pila de temps de presó. Y la gent, davant d'aquels exemples, s'acobarda, y mentres els més ardiits reben, els prudents callen, els temerosos vacilen y els egoistes preparen el seu ingrés a les files caciquistes, ont mai s'hi corre cap perill. Y la ronya caciquista invadeix el camp de Tarragona, correntse cap el Panadés, ont troba ja terra abonada.

Y com al Vendrell, a Igualada y a Tortosa, podriem citar molts altres indrets de Catalunya que mostren les plagues ronyoses del caciquisme, aplanant els esperits, enredant l'administració y encenent la guerra a tot arreu. Lo pitjor es que tornen a trobar apoi en les diputacions provincials, ont les immorals conxorxes obliguen a indignes complacencies.

Mentres tant tot són sardanes y focs artificials. Després ens ficarem al llit a pair la carn rostida y a reposar de les jadicues dels sarans. Quan ens llevarem, ens trobarem completament apoderats de la ronya caciquista, que ja no'ns treurem mai més, ni gratant, de sobre.

JEPH DE JESPUS



INDREM tan mateix la segona esquadra de que temps hà, més o menos solapadament, ve parantse?

Sembla que sí. Un diari del Ferrol—y al Ferrol es aont millor aques-

tes coses poden saberse—assegura que efectivament en la pròxima etapa parlamentaria se presentarà a les Corts un projecte d'ampliació de l'esquadra que avui s'està construint.

Y com que sembla que certes regions estan resoltament atacades de megalomania y als elements directors tot els resulta petit, ja's diu

# Don Manuel de Portugal o El fracàs d'una intentona



Després de tant fè y tant di, ell volia tornà al trono y s'ha hagut de quedà així.

# L'altre diumenge al vespre



—¿Que tens fret?... ¿D'aont vens?  
—De l'Assamblea de l'Unió.

que'ls nous barcos seran grans acorassats de 27.000 tonelades.

Lo que per ara ningú explica, perquè segurament no hi ha ningú que ho sàpiga, es d'aont sortiran els diners que per aquestes gegantesques construccions se necessiten.

Callem y esperem.

D'aquí al 8 d'Octubre no hi falten gaires setmanes.

El diputat a Corts y estimat amic nostre Pere Corominas, ha sofert l'immensa desgracia de perdre a la seva bona mare, donya Maria Montaña.

La virtuosa senyora morí, el darrer dimecres a la matinada, poques hores després, d'haver sigut traslladada a Barcelona, desde Vilassar, ont estiuejava y ont se vegé atacada d'una fulminant apoplegia.

L'acte de l'enterrament fou una grandiosa manifestació de dol, demostrativa de les grans simpaties ab que en Pere Corominas compta a Barcelona y a Catalunya.

Rebi el volgut amic, en aquets moments de suprem dolor, una ferma encaixada, testimoni del nostre pesam més sincer.

Ara sí que la disolució del partit d'en Lerroix apareix ja com un fet evident y palpable.

La Vanguardia radical, coneguda agrupació constituída per la joventut més batalladora del Camp d'en Grassot, acaba de disoldre's espontàniament... per falta de socis.

Ha sonat, doncs, pera el caudillo l'hora de buscar per aont se fugi.

La Vanguardia de les seves legions se retira.

Y quan un exèrcit, per aguerrit que sigui, se queda sense vanguardia, ja pot dir que ha fet a tots.

Per tot aquet mes, si'ls saragossans ministerials no s'equivoquen en el pronostic, se firmarà a San Sebastián el conveni entre Fransa y Espanya, relatiu a la qüestió del Marroc.

No's diu encara, en les esferes oficials, si ha sigut noi o noia, però s'assegura que tot ha anat bé y que ni Espanya ni Fransa poden lamentarse d'haver sortit vensudes, ni alabarse d'haver quedat vencedores.

S'ha fet—diuen—un cap-mas, s'han partit les diferencies y, com a bones veines, tu tres, jo dos, tu dos, jo tres, Fransa cap avall, Espanya cap amunt, s'han anat repartint unes montanyes, uns rius y unes valls... que no són de cap de les dugues nacions repartidores.

Y ara... a fer sobre'l terreno lo que fins a la fetxa no més s'ha dibuixat sobre'l paper.

El conveni està acabat.

L'aventura, la tremenda aventura, ara comensa.

Quan se va acudir an en Canalejas, demanantli que'l Govern socorregués a les víctimes vives—al fi y al cap més de planye que les mortes—de la catástrofe del Cantabric, va tenir el jefe del Gabinet una frase que pinta tot un sistema.

—«Con destino á esas cosas—va dir,—el Gobierno no tiene una peseta».

«Con destino á esas cosas» no.

Però con destino a unes festes que ara han de celebrarse a Cadiz, pera commemorar el centenari d'una cosa que ja va commemorarse dos anys enrera, el senyor Canalejas té pesetes, y duros, y milions.

Aixís, fent frases, més dignes de ser oblidades que de ser repetides, governa a Espanya aquet democrata de pèga, que cada dia va tres vegades de Madrid a Otero y d'Otero a Madrid, tal volta pera que la gent, ja que no pot admirarlo com a politic, l'admiri com a esquirol.

Sense treure'n ni afegirhi res, traduem d'un diari parisenc:

«Tànger, 11 Agost.—Set moros, complicats en l'assumepte del caid Triahi, enviats a les autoritats de Mazagan pel coronel Mangin, han sigut condemnats, cinc a la pena de mort y dos a la de presó.

»Els condemnats a mort varen ser fusellats ahir al matí per un piquet de tropes de policia.

»L'impressió, entre'ls indigenes, ha sigut forta».

Convé tenir present que en l'assumepte del caid Triahi, citat en el telegrama, encara, a punt fixo, no se sab lo que ha succedit.

Però, sigui com sigui, hi hà que civilisarlos an aquets musulmans, hi hà que civilisarlos!...

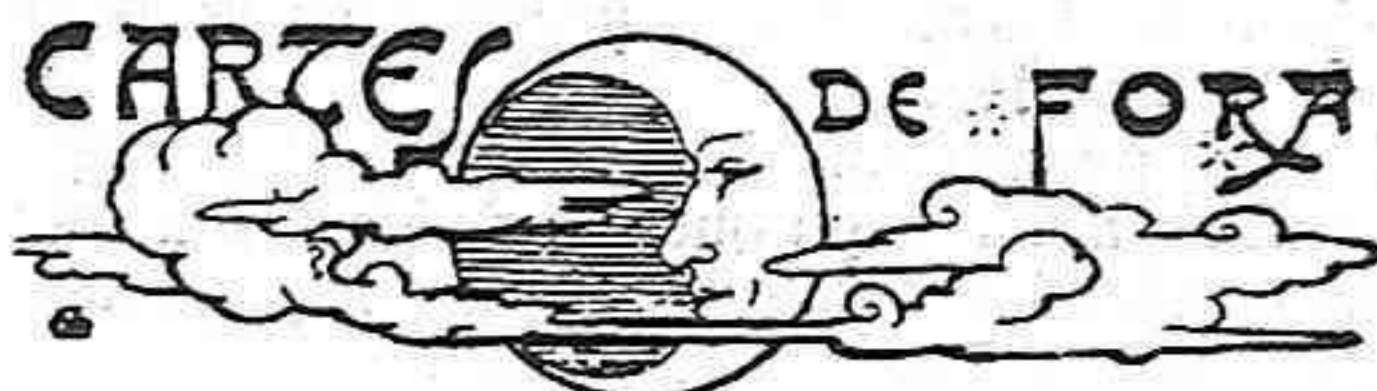
Fransa, l'amorosa Fransa, per ara ja n'ha civilisat cinc.

Y ara tot just comensa.

Escriuen desde Valencia que'l nostre Bisbe, doctor Laguarda, se troba actualment estiuejant en el seu poble natal.

El seu poble natal es Burjasot. Ja ho deia, l'altre dia, un canonge dels més enfeinats: —¡El nostre quefe rail!... ¡Està fet un Burjasot!





Arenys de Munt, 19 d'Agost.

La important germandat d'Arenys de Munt, «La Verge d'Agost», celebrà el dia 15 del corrent l'acostumada festa anyal, essent molt concorreguda y animada. El ball de tarda, a plassa, que estava esplèndid, hagué de traslladar-se a la sala pel mal temps; però a la nit va ballarse a l'aire lliure, en mitg d'un hermosíssim marc d'elegants y encisadores menestraletes, alternant veïns y forasters en democràtica germanor. Els balls foren executats per l'orquestra «Modesta armónica» de Tordera.

Ha sigut el tema de les converses d'aquets dies un atrevit robó, el qual va efectuar-se en una cantina situada al mitg de la carretera d'Arenys, nomenada «Vallvidrera». Els lladres demostraren una audacia gran, tant per les maniobres que tingueren de fer pera entrar a la caseta —trencar un barrot de ferro y obrir un forat, ab un enforador, en una porta—com per habitar aquesta cantina dos homes honradíssims, disposats a castigar seriament als bandits, si arriben a adonarsen.

Per ara no recauen sospites sobre ningú; però tots els indicis fan suposar que'ls lladregots eren d'aquells que estan ben enterats de la topografia de la casa.

La guarda civil, com es natural, no va enterarse de res fins que l'avisaren; però, això sí, ara no's mou de la casa, pensant—joh candidesal—que potser hi tornaran aviat.

Sant Martí de Maldà, 14 d'Agost.

Aquí sí que podem dir que la nostra Corporació municipal se riu del mort y de qui el vetlla. Vegis, si no: un bon nombre de veïns formulà una instància al Govern de la província, interessant la construcció d'un cementiri lliure. Als pocs dies aquesta autoritat ordenà la construcció de l'obra sollicitada; mes els pares de la població ara surten ab que no hi hà diners—com se suposa,—ab lo que les esperances dels sollicitants s'han vist fallides, mentre que fa cosa d'uns doscents anys ve gastant el Municipi una pila de pessetes en una romeria al «Tallat», per una fartanera y un sermó. Doncs si durant dos sigles s'ha donat gust als reaccionaris, ¿no es de raó atendre una vegada en la vida els sentiments lliberals?

Anglès, 20 d'Agost.

Per qüestió de la llum pública, s'ha desfet el bloc carca-carlo-capitalista que desde molts anys regeix els destins d'aquet poble, de ja manera més desastrosa que's pugui imaginar.

Es a vosaltres, senyors carca-carlins, que havent tingut sempre l'Ajuntament emmotillat a gust vostre, no sols no heu fet una obra bona, sinó que'l deute ha anat creixent cada any; es a vosaltres, que seguïu pas a pas les petjades dels vostres predecessors, propagant idees tan funestes com irrealizables; es a vosaltres a qui el poble fa caure el pes de totes les culpes. ¿Y ara us queixeu per que l'Arcaide us ha trait? No haguessiu enlairat a un carrec de tanta importància a un home tan maniat y inepte. ¿Us està bé!

A vosaltres també, senyors fabricants, emuls dels més grans tirans, explotadors de la carn tendre, que ompliu les quadres més brutes y malsanes dels vostres tallers de nois y noies de vuit, nou y deu anys, pagantlos ab un jornal irrisori malgrat esser el treball molt dur; venjadors incorregibles contra l'obrer que no se us vol sotmetre; que tenu a fes vostres ordres uns encarregats y majordoms tan ignorants com orgullosos; a vosaltres també el poble us menyspreua y us odia.

Y a vosaltres, senyors regidors radicals, que ab l'excusa de fugir de la reacció espiritual us entregueu a la tirania capitalista, els republicans d'Anglès us demostrarem que no som idòlatres envers vosaltres y que som els únics que sabrem expulsar de tot carrec public als incapassos, als tirans y als febles, com vosaltres.

## NEGOCI RODÓ

(De la manera senzilla com un ensotanat pensa arrambar ab 20 mil drets dels llanuts devots de la Verge del Pilar.)



OSSEN Joseph M.<sup>a</sup> Azara, capellà de Saragossa (jbaturo havia d'esser pera no mostrarse testarut y no sortir-se ab la seva un dia o altre!), ha tingut la gran pensada de editar un aplec de sermons en elogi de la «Pilarica» y escamparlos per tota Espanya.

Del llibre n'ha venut ja un grapat d'exemplars a les sagristies, associacions místiques, requetés y cases particulars; y l'aixerit mossèn ha pensat que'l gran negoci consisteix en ferne adquirir un a cada capellà de les parroquies y ermites escampades per aquets mōns de Déu. Però, com que ell ja sab que aqueixos rectors són pobres y que no li poden comprar, ¿quina n'ha fet? Ha enviat una sucullenta y sucosa circular a tots els devots de la Verge del Pilar, y ab la capa d'aquesta bona individuua,... ficseuvos quina finura de procediments:

«Diez y ocho mil curas hay en España que comprarían el libro si no se hallaran sumidos en la mayor pobreza...»

«¡Qué misión tan grandiosa, qué apostolado tan eficaz, sería regalar á todos los párrocos esta obra! Pero ¿cómo hacerlo? He regalado muchos, muchísimos ejemplares... y yo no puedo hacer más.

«Veamos cómo se puede conseguir fácilmente. La inmensa mayoría de los señores curas rurales no tienen celebración... ¿Qué persona piadosa de las grandes ciudades no puede permitirse el sacrificio ó la satisfacción de encar-

gar algunas misas en sufragio de sus parientes difuntos, sabiendo que, además, puede hacer un obsequio de tanta utilidad á los curas pobres? Los que acepten este plan pueden remitirme la cantidad que deseen dedicar para estos fines. Estas sumas se invertirán en adquirir libros *Tributo de la Elocuencia a la Virgen del Pilar*, á 5'50 pesetas, que se remitirán á todos los párrocos, siguiendo el orden alfabético de los pueblos...

«A cada párroco le escribiré diciendo: «El donante suplica á V. tenga la bondad de celebrar dos ó tres misas en sufragio de...». (Aquí les ànimes dels parents difunts sentiran una esgarriansa de satisfacció).

«¡Dos obras buenas que pueden realizarse con el esfuerzo de una sola! (Això equival al Tererè-tererí dels pallassos de les barraques: ¡Vayan entrando, señores!...).

«¡Que Dios Nuestro Señor y la Virgen Maria muevan el corazón de las personas piadosas para que esta idea (joh, idea grandiosa, digna d'un Barnum o d'un Arseni Lupin!) tenga pronta y completa realización!»

«¡Ja ho crec que li porta pressa la realizació de l'idea! ¡Aprop de vint mil duros que pensa embutzacarse a cambi de misses y, encara, aqueixes misses que les digui un altre.

Aquet predicatore saragossà s'ha posat, de cop y volta, a l'altura dels editors yanquis, que són els més murrís del món.

El nostre mossèn Pollastre, al seu costat, en materia de picardia, queda fet una ridícula miniatura, bona sols pera colocar damunt de l'orga de la Bonanova.

JOAQUIM AYMA



## Xim, xim

—¿Qué ho diu que això se'n va a fons y que'l Tresor ja fa dies qu'està completament buit?

¡No ho creguin, es una filla!

Don Josep, el president,

ha publicat un article

ont demostra que això són

infundis de quatre ximplés

que troben especial gust

en sembrar males noticies.

—Que don Josep parli així

resulta molt comprensible.

Todo es según el color

del cristal con que se mira.

Ell ¿no cobra puntualment?

Doncs, l'Espanya es forta y rica

y a la caixa nacional

hi ha tot lo que's necessita.

A Cuba's disputen, a Haití's barallen, a Mejic fa mesos que cada setmana hi ha quatre revoltes y disset matances; xibarrí a Bolivia, guerra a Nicaragua, disturbis a Honduras, morts a Guatemala... ¡Ah! ¡Com acrediten la marca de fábrica! ¿No's veu a la llengua que són fills d'Espanya?

Els grans diaris de Madrid han tingut l'hermosa idea de rifà entre els seus lectors regalos de mil especies.

L'un dona bitllets de tren; l'altre ofereix llangonisses; aquest, un auto flamant; aquell, mantons de Manila.

Creu que'l diaris de la cort obren ab molt justa lògica: ja que no són bons per res, al menos que donguin coses.

En Paiva Couceiro, en vista del fracàs que tot arreu han tingut els seus esforços en favor de don Manuel, procedint com home pulcre ha tornat als amics seus els diners que van donarli per preparà el moviment. Cal aplaudí el noble rasgo del militar portugués. ¿El rei resulta impossible? Doncs, llestos: a tornà els reis.

Quan l'Hafid entrà a Marsella un auto, al passà el sultà,

va arreplegà a un pobre diable

y'l dividí en dos meitats.

—¿Qué es això?—murmurà, atònit,

el representant d'Alàh,

veient aquí dugues comes

y allà dos brassos y un cap.

—Això—li digué molt serio

un personatge oficial—

es que Sa Excelencia ara entra

en país civilisat.

C. GUMA

## Sobre'l mal parlar



UI ens judiqui pel text dels diaris, creurà que es el nostre país un lloc de delícies. L'insubstancialitat, l'avorritment, tenen carta de naturalesa en les planes de les nostres fulles periodístiques, que, ara per naps, ara per cols, no encerten a mantenir despert el més mínim interès.

Cent defectes corsequen als nostres diaris, que, o blinquen l'esquena davant del poderós, o fan el pinxo quan parlen ab el que estimen un igual.

Generalment ja pequen, els nostres periodistes, d'ensopits. Si no hi hà damunt la falla un fet extraordinari que cridi l'atenció del public, cauen els diaris de les mans dels llegidors. ¡Calculin que serà, en aquets dies de la canícula, quan resta la vida en sospens, y quan, ni buscada ab un llum, se troba una notícia!

D'aquí que, animats potser del desitj de fernes més planeres les hores estivals, s'hagin enfrenat alguns diaris en una disputa a propòsit del mal parlar, condició que distingeix aquí a la majoria de quants pera'l public escriuen.

Ab tal motiu, s'han tirat, els periodistes, els plats pel cap, carregant al contrari les tares y els defectes de cada hi. En aquest assumpte del mal parlar, veuen tots la palla en l'ull del veí.

De pendre candela en l'enterro, simplificaríem nosaltres la qüestió. Y, lluny de donar la raó als uns o als altres—que no hi hà, respecte del particular, qui pugui tirar la primera pedra,—proposaríem que, després de desterrar dels diaris el vici del mal parlar, se procurés l'implantació del ben escriure.

Cosa bon xic: més difícil y a la qual serien pocs els que hi arribessin.

X.

Jesus Nazareno, Nuestra Señora de Lourdes, San Pedro, San Antonio, Santa Águeda, Virgen del Puerto...

No es que nosaltres ens imaginem que si les barques s'han perdut ha sigut per portar aquets noms; volem dir solament que'l portarlos no'ls ha servit de res. Quan la galerna ha bufat, San Pedro, Nuestra Señora y la Virgen del Puerto se'n han anat a fons, com se'n hi haurien segurament anat, en les mateixes circumstancies, ones barques que s'haguessin dit *Alegría, Sirena o República*.

Com a nota final, un detall que, si es exacte, mereix que s'esbrini per què oportunitat no va tenir-se en compte.

El vicari de Zaraus, que a pesar de ser capellà, es molt intelligent en aquestes materies, havia ja anunciat la galerna el dia avans.

De ser aixís, ¿cóm s'explica que'ls pobres pescadors veïns ho ignoressin?

Vencent no poques dificultats, nascudes, ones vegades, en les esferes oficials y, altres, dintre de les mateixes classes productores, l'Unió General dels Treballadors d'Espanya va fent notables progressos.

Segons se desprèn d'un quadro que acaba de publicar l'orgue de l'Unió, el número de afiliats que actualment figuren en aquesta poderosa Associació obrera arriba ja a 127.098.

Inútil dir que'l formidable augment que en poc temps ha tingut—doncs ara fa un any no arribaven els associats a 60.000—se deu sobre tot al ingrés en l'«Unió General» dels obrers ferroviaris.

A fi de que'ls nostres lectors tinguin una idea, sisquera aproximada, dels elements que avui constitueixen l'«Unió General dels Treballadors», donem a continuació la xifra dels seus més importants contingents.

A més dels 70.000 ferroviaris que, com hem dit, varen ingressar fa poc en l'«Unió», figuren actualment en ella:

Agricultors . . . . .	2.857
Cambrers y cuiners . . . . .	1.470
Cotxeros . . . . .	3.346
Industria textil . . . . .	2.650
Metalúrgics . . . . .	1.566
Minaires . . . . .	9.271
Ram de construcció . . . . .	10.979
Picapedrers y marmolistes . . . . .	2.047
Fusters . . . . .	3.811
Forners . . . . .	3.829

BLET



## DOLORS Y ALEGRIES

Segueix la desgracia assotant crudelment als fills del poble.

La darrera setmana dedicavem unes línies a l'explosió de grisú que ha cobert de dol el districte miner de Bochum (Alemania). Avui ens toca parlar de la galerna del Cantabric, les víctimes de la qual, segons les últimes noticies, són 162.

Com sempre sol succeir, el desastre ha ocorregut precisament un dia en que els braus pescadors d'aquella costa s'havien allunyat mar enfora més de lo acostumat. Sorpresos per la borrasca repentina y entregats a les furies del vent y del mar, els que hi sigueren a temps se refugiaren en el primer port o en la més pròxima platja; els altres, després de defensarse heroicament hores y hores, sucumbiren vensuts en la desigual lluita. Les embarcacions que, al donarse compte de lo que succeia, varen sortir, arrostrant tofa mena de perills, en socorro dels infelissos naufracs, varen haver d'entornarse'n portant solament algunes barques abandonades o sense més companyia que la d'un pobre pescador ofegat.

Els més vells mariners d'aquella costa no recorden galerna tan espantosa com la de la darrera setmana. Y a fè que solen ser volentes y dures, allí, les tempestats de ponent. Cada estiu, més o menos tràgica, se'n sofreix alguna. Però la d'ara, desgraciadament, les eclipsa a totes.

De San Sebastián a Laredo, no hi ha, en la costa cantàbrica, poblet ni vila que en aqueixa batalla crudel no hagi sofert poques o moltes baixes. Bermeo, Elanchove, Lequeitio, Ondárroa, tots aquells niuets de valents pescadors, plens, ahir, de llum y d'alegría, són, avui, rius de llàgrimes que, rodolant cap al mar, afegeixen la seva amargor a la de les ones traïdores.

¿Voleu conèixe una part no més del espantós balans de la jornada?... Fa horror.

De Bermeo s'han ofegat 116 homes, que deixen 62 viudes, 205 orfes y 64 pares vells y desamparats.

De Elanchove han mort 7 pescadors, deixant 4 viudes y 15 orfes.

De Lequeitio hi ha 16 ofegats, que representen 10 viudes y 57 orfes...

Y's noms d'algunes barques perdudes (sabem quins són, per més ironia?)

Jesus Nazareno, Nuestra Señora de Lourdes, San Pedro, San Antonio, Santa Águeda, Virgen del Puerto...

No es que nosaltres ens imaginem que si les barques s'han perdut ha sigut per portar aquets noms; volem dir solament que'l portarlos no'ls ha servit de res. Quan la galerna ha bufat, San Pedro, Nuestra Señora y la Virgen del Puerto se'n han anat a fons, com se'n hi haurien segurament anat, en les mateixes circumstancies, ones barques que s'haguessin dit *Alegría, Sirena o República*.

Com a nota final, un detall que, si es exacte, mereix que s'esbrini per què oportunitat no va tenir-se en compte.

El vicari de Zaraus, que a pesar de ser capellà, es molt intelligent en aquestes materies, havia ja anunciat la galerna el dia avans.

De ser aixís, ¿cóm s'explica que'ls pobres pescadors veïns ho ignoressin?

Vencent no poques dificultats, nascudes, ones vegades, en les esferes oficials y, altres, dintre de les mateixes classes productores, l'Unió General dels Treballadors d'Espanya va fent notables progressos.

Segons se desprèn d'un quadro que acaba de publicar l'orgue de l'Unió, el número de afiliats que actualment figuren en aquesta poderosa Associació obrera arriba ja a 127.098.

Inútil dir que'l formidable augment que en poc temps ha tingut—doncs ara fa un any no arribaven els associats a 60.000—se deu sobre tot al ingrés en l'«Unió General» dels obrers ferroviaris.

A fi de que'ls nostres lectors tinguin una idea, sisquera aproximada, dels elements que avui constitueixen l'«Unió General dels Treballadors», donem a continuació la xifra dels seus més importants contingents.

A més dels 70.000 ferroviaris que, com hem dit, varen ingressar fa poc en l'«Unió», figuren actualment en ella:

Agricultors . . . . .	2.857
Cambrers y cuiners . . . . .	1.470
Cotxeros . . . . .	3.346
Industria textil . . . . .	2.650
Metalúrgics . . . . .	1.566
Minaires . . . . .	9.271
Ram de construcció . . . . .	10.979
Picapedrers y marmolistes . . . . .	2.047
Fusters . . . . .	3.811
Forners . . . . .	3.829



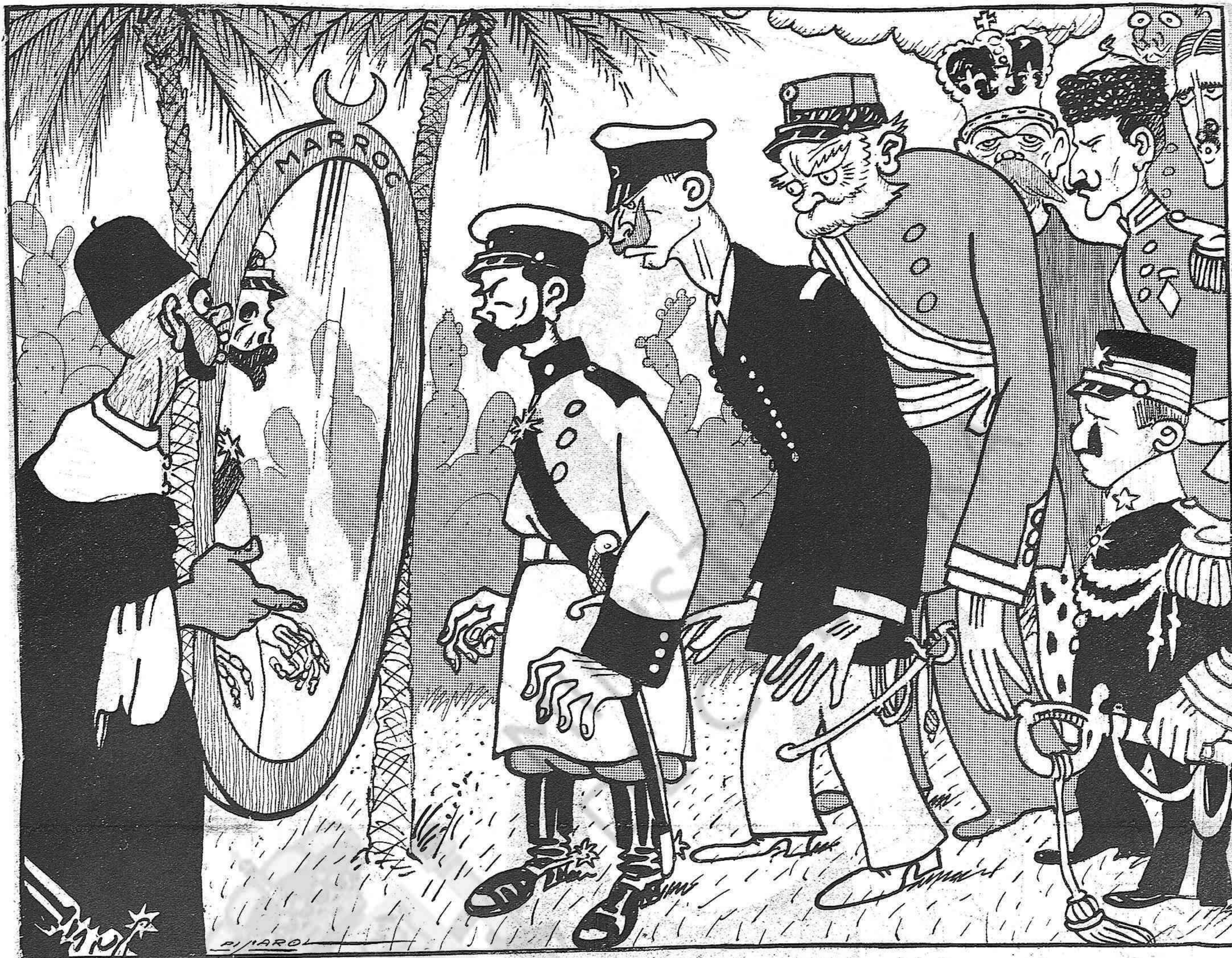
# La cansó d'en Canalejas



— Que les Corts siguin tancades  
an a mi no'm va ni'm ve...  
¡Mentres no's tanquin les portes  
dels senyors contribuents!...



## L'abdicació de Muley Hafid



—Vagin passant, cavallers, vagin passant... y mirinse en aquet mirall.

Tipògrafs . . . . .	3.270
Sabaters . . . . .	1.662
Agrupacions varies . . . . .	3.458

Crida l'atenció que en aquesta llista els barbers, que a Espanya formen una legió numerosíssima, no hi figurin més que ab 125 associats.

Tampoc s'hi veuen en ella carreters ni descarregadors de carbó, que solament a Barcelona sumen ja alguns mils.

JACK

## LA PREMPSA OBRERA

L'endarreriment deplorable del proletariat espanyol se manifesta en tots els seus medis d'acció i de combat, y, entre aquets, en la seva premsa. La premsa obrera espanyola es escassa, y els pocs periodics ab que compta són migrats, escanyats, raquitics. En sa part material y en el text, no poden ésser més pobres. Es ab sincera tristesa que consignem això.

Com a indicació, com a síntoma, la premsa d'un partit o d'un moviment té un gran valor. Pel caracter dels seus periodics, pot jutjar-se quasi sempre la cultura, l'arrelament, la força y els medis economics d'una comunitat política o social. Una premsa ben escrita, però mal editada, per exemple, indica un partit fort de pensament, però fluix de diners. Una premsa mal escrita y mal editada indica un partit sense valiosos homes d'idees y sense public nombros. Es clar que de vegades influeix en les males condicions dels periodics la deixadesa d'un partit o la seva manca d'organització.

Sense entrar a examinar el valor d'indicació o de síntoma que té el fet d'haver-hi a Espanya una deficientíssima premsa proletaria, farem remarcar la necessitat que tenen els nostres obrers mi-

litants de preocuparse d'aquesta qüestió y d'esforçarse en augmentar y millorar els seus periodics. Es, avui, la premsa, una arma poderosíssima, insubstituïble. La seva carencia o les seves greus deficiències, neutralisen en gran part els esforços que's puguin fer ab les altres armes de combat usades en les lluites dels nostres temps.

En el cas del diari *L'Humanité*, orgue del socialisme francès, tenen un bon exemple els obrers espanyols. Aquí no s'acaba de cobrir mai la subscripció oberta pera convertir en diari *El Socialista*, de Madrid—el neulit setmanari actual,—mentres a Fransa s'està efectuant ab forsa exit la subscripció d'obligacions pera publicar ab sis pàgines diàries *L'Humanité*, que devindrà aixís un gran diari. Els nostres treballadors haurien de llegir, pera convencers de la gran transcendència de la premsa moderna, el fascicle que l'escriptor socialista francès André Morizet acaba de publicar, titolat *Perquè necessitem una premsa poderosa*.

Es de justícia, però, acabar aquesta nota esmentant dos lloables esforços de millora realitzats en la premsa obrera catalana. L'un fou *La Internacional*, de Barcelona, que fundà en Fabra y Ribas. L'altre es *La Justicia Social*, de Reus, setmanari interessant y excelent.

À. R. y V.

Se celebrà, en lloc y dia senyalats, la reunió de juntes y delegats, convocada per les entitats que integren l'*Agrupación Obrera*, assistint-hi 23 societats.

L'ordre del dia que's posà a discussió fou la següent:

«Sería conveniente que todos los Sindicatos adoptasen un acuerdo de no considerar buen compañero quien no asociara mujer é hijos y cuantas personas ejerciera tutela?»

«Discutido ampliamente el referido punto, recayó el acuerdo que á continuación exponemos:

«Durante el término de un mes cada organización ó Sindicato representado en el acto, y las que quieran, sin haber asistido al mismo, celebrarán reuniones generales con asistencia de individuos de la comisión nombrada al efecto, para recomendar á los compañeros que tengan sus familias dentro del Arte Fabril ingresen en el Sindicato de dicho ramo.

«En las reuniones mencionadas figurará en el orden del día el tema que tratará de la necesidad de asociar á las mujeres.

«Declarando que el compañero que no haga asociar á sus familias, siempre que estén bajo su dominio ó protección, será considerado como individuo que no cumple estrictamente sus deberes societarios.»

«Del cumplimiento de estos acuerdos quedan encargadas las Juntas Directivas, y en su auxilio la Comisión nombrada para que puedan asistir á las reuniones que hayan de celebrarse. A los individuos de la Comisión les será indispensable comunicarlo con antelación, á lo menos con dos ó tres días, á la Junta del Arte Fabril La Constança.»

## L'ESCALL

ELS telegrams de París en parlen y tota la premsa francesa en va plena: la situació al Marroc s'ha complicat extraordinàriament, sobre tot en la regió meridional, y les tropes d'ocupació xoquen ab grosses y creixents dificultats. Fransa ha d'enviarhi nous reforços, y mentres tant els seus soldats, duts a terres marroques, sofreixen els terribles rigors d'un clima inhospitalari, el flagell de las malalties infeccioses y les escameses furioses de les tribus rebels.

Aixís pesen sobre'ls homes d'Estat y sobre'ls homes d'armes de la República, engunies y preocupacions. Cinquanta mil soldats al servei de Fransa operen actualment en el Marroc. Les

operacions militars se fan allí tant difícils y es tan indomít l'enemic, que aqueix nombre resulta insuficient. Però es difícil augmentarlo considerablement sense enviarhi tropes metropolitanas. Y l'enviarhi d'aquestes té greus inconvenients. En primer lloc, el poble francès ho veuria ab gran disgust, y, per altra part, tot lo que sigui treure tropes propies de la metròpoli afebleix la situació de Fransa a Europa. El ministre de la Guerra, Millerand, organisa activament l'aument de tropes negres pera'l continent africà. Però això no soluciona el problema immediat dels reforços que calen en el Mogreb.

S'explica bé que'l general Mointer, arribat darrerament a Fransa, de retorn del Marroc, vegi un *punt negre* en la qüestió marroquina. Aquet *punt negre* es el del nou pretendent, Mulei Hiba, que domina ja en les regions del Sus y de Marrakesk. Els francesos no se senten ab forses pera plantarli cara. Y han evaquat la capital meridional de l'Imperi—o de l'ex-Imperi—esperant una millor ocasió pera presentar combat a Mulei Hiba. Fa ja molts anys que'ls francesos realisen la seva acció militar al Marroc; malgrat les seves brillants victories, no han aconseguit la sotmissió dels habitants del país. Varen dir que hi ana van apacificarlo, y han provocat un paorós incendi que sembla tenir combustible pera molt de temps...

\*\*

Ara es quan se veu millor l'immensa bogeria dels africanistes y dels imperialistes espanyols. Ells aspiraven a la conquesta del Marroc, al domini de tota aquella terra africana, per ont volien fer correr l'esbojarrat cavall del Cid, a fi de que Castella s'anés aixamplant davant del seu triomfal galop.

¡Bojos, bojos!... Quan Fransa topa ab resistències formidables, quan després de mesos y anys de cruenta lluita ovira amenassadors



punts negres, ¿què hauria fet Espanya, l'Espanya pobra, debil y desorganizada? Els espanyols, en l'escenari reduit de les rodalies de Ceuta y de Melilla, han hagut de portarhi un nombre de soldats igual al que té Fransa pera tot el Marroc. En quant a baixes, n'han tingut moltes més que'ls francesos. Ara imagineu vos que l'acció que actualment realisa Fransa al Marroc, la realisés Espanya, y digueu ont s'hauria anat a parar an aquestes hores. La tragedia de les últimes guerres colonials s'hauria repetit en els camps marroquins, agrada en vessament de sang, en exportació de joves y en episodis d'horror.

Oh diplomats de l'Europa: permeteu que un cop us beneeixi cordialment! Les vostres combinacions han impedit que don Quixot pogués intentar el seu somni d'apoderarse de tot l'Imperi marroquí. Li heu reduit a un magre tros el camp de la seva quimera y li heu aixelat les seves ales. Encara, no obstant, li heu deixat els roquissers del Rif, pera que en les hores de febre hi dongui cops de cap... Però heu evitat un mal major, y per això jo us beneixo cordialment, joh diplomats de l'Europa!

FULMEN



Vianda del temps

Que a Murcia, una romeria provoqués unes baralles y, en lloc d'acabar-se ab resos, s'acabés a garrotades, al fi no es cap cosa nova, graciosa ni extraordinaria; es com quasi acaben sempre les romeries d'Espanya. Però que als sants s'apedreguin ab dolços y ab avellanes y pel seu damunt s'esclafin les figues de coll de dama, irreverentment deixantlos el vestit fet una llàstima, ja es cosa més pintoresca y té un xiquet més de gracia. Si aquets sants, al passejarlos aixís per l'horta murciana —com tots els anys s'acostuma,— poguessin obrá'l miracle d'animar les seves boques ab el dò de la paraula, als jueus que'ls apedreguen ab tan sucosa vianda cridaríen, ab justicia: —¡Fills de vostres santes mares! Perdonem que'ns tireu dolços; passem per les avellanes; prò ¡pietat, germans caríssims: no tireu figues, que taquen!

VERDUM



REPICS

Turquia també couen faves. Y faves, pera més casualitat, de rassa espanyola. Com ja saben els nostres lectors, una part d'aquell pobre país ha sigut somoguda, darrerament, per un espantós terremoto que ha produït nombroses víctimes. Davant de tan immensa catástrofe, el Govern turc, com es consegüent, ha cregut que estava en el dever de pendre alguna mida extraordinària.

Y ¿què ha fet? Ha agafat la seva *Gazeta* y ha dit: «Totes les regions arruinades pel terremoto quedan declarades en estat de siti». Sistema espanyol pur, ¿veritat?

Pera acabar de completar el cop y conseguir que la semblansa sigui més marcada, no més li faltan al Govern otomà dugues coses: Suprimir vint o trenta diaris, Y ficar mitja dotzena de periodistes a la presó.

Qui no té res que fer... El senyor Canalejas s'entreté, ara, escrivint en el *Diario Universal*, de Madrid, uns articles en els quals demostra, com dos y tres fan quinze, que la situació política, econòmica y social del nostre país, lluny de ser tan desesperada com algú suposa, es poc menos que brillant y digna d'enveja. Permetins, don Josep. Vostè es molt dueny de fer dir als papers publicis lo que li passi per la barretina. Però aquestes coses, francament, no està bé

que s'escriguin en el *Diario Universal*, de Madrid.

S'han d'escrivre en el *Monitor de San Boy*.

¿Veuen? No hi ha mal que per bé no vingui. El sultà del Marroc, Muley Hafid, ha abandonat els trastos y se'n ha anat a Fransa.

Però vetaquí que, al saber qu'ell era fora, a Fez han proclamat sultà a Muley Yusef y a Marrakesk han proclamat a Muley Hiba.

¿Tenien no més un emperador?

Ara'n tenen dos.

Encara hi han guanyat.

El dia que's posin a tallar caps de sultà l'entretenment els durarà més estona.

Aprop de dues mil làmpares elèctriques s'han colocat a l'iglesia de Sant Agustí.

No's queixaran per il·luminació, els feligresos de la parroquia.

Y, si l'exemple cundeix, ¿ont s'amagaran, d'ara endavant, les rates de sagristia?

Perquè ja es sapigut que les rates són enemigues de la llum...

Però, ¡ja poden posar làmpares, que la fosca de les consciències fanàtiques no l'aclariran aixís com aixís!

En un desafio a pistola que ha tingut lloc entre dos polítics als Estats Units, un dels trets que's varen disparar va anar a ferir a un espectador que no tenia res que veure ab la qüestió personal que's ventilava.

Ja té raó, ja, l'Emiliano quan diu:

*Jamás, ni aún como mero espectador, me veréis en el campo del honor.*

En Francisquet Cambó ha tornat de la seva excursió per l'Europa Oriental.

¿Què ha portat d'Orient?

¿Orientacions?

Sols podem afirmar que li han quedat aficions orientalistes.

Perquè l'altre dia el varem veure en un tramvia dels Banyes Orientals.

Y perquè no pensa sinó en... la *Plaza de Oriente*.

«El prelado de Vich irá a Villafranca á pasar los días de la fiesta mayor».

¡Bravo, home!

Abans, aqueixes canas al aire eren sols patrimoni dels governadors.

Ara són els bisbes els que's llensen a fa xerriola dels envelats.

Al doctor Torras y Bages se li podria arreglar aquella cèlebre quarteta:

«Si't xoca el divertiment,  
ves fent vida *disoluta*...  
Ara que ets bisbe, disfruta...  
y deix' que digui la gent».

Un cèlebre polític impenitent, trobantse greument malalt, va abusar de sa peculiar ironia fins a l'hora de la mort.

Al capsal del llit, un frare l'exhortava a que confessés y combregués, alabantli les ventatges de la fe.

Per fi, el descregut, va dir al frare:

—Prou, mestre, prou... Quan me parreu de Déu, me feu l'efecte d'un embaixador d'un monarca... extranger.



ENDEVINALLES

XARADES

I  
Nota musical la *prima*,  
la *segona* es un arbre alt,  
y us donarà ab la *tercera*  
un conegut peix de mar.

GARSA

II  
Molt d'hu a *Tres* he comprat  
pera un botiguer de *Toi*;  
si *dos* baixa, en el mercat,  
li sortirà baratot.

B. ROIG Y P. ORIOL

ANAGRAMES

I  
En *Total* ha mort el gat  
per que un gran *tot* li ha trencat.

II  
La *Total* diu que *total*,  
moltes nits, an en Pascual.

III  
Preguntant aont vivia  
el tranquil senyor Ribot,

va contestar la Maria:  
—Me *tot* al carrer de *Toi*.

R. VALLS



CORRESPONDENCIA

Cavallers: Vint y cinch: Es molt probable que dels tres n'aprofiti dos.—P. Chaurb: Són bastant defectuosos. ¿Ont va ab aquets apellidos impossibles?...—Ramon Segarra: M'han semblat innocents y d'escassa novetat.—Pep Cistellé: Els versos estarien bé si fossin correctes. Val la pena de que hi passi un ratet arreglantlos. ¿Vol saber els defectes? Miri: en la segona estrofa fa consonantar *segon* ab *jorn*; això es massa llibertat. La

tercera y quarta estrofes no guarden l'ordre de ritme de les altres y això també es un bunyol. Envíia modificada y veurem. Els trenca-caps no serveixen.—Joan Rocabert: La major part ens van bé, y gracies.—M. H.: Tot depèn de la cabuda y de la compaginació.—Joaquim Puig: M'han agradat bastant. Si no fos aixís li diria lo contrari.—Josep Griñó: ¿Es dir que una *xarrada*, eh?... Ben xarrat, home!... Però sento que no m'hagi agradat prou, ja li diré.—Victor Canigó: Rebut el seu sonet. S'hi farà lo que's pugui.—A. R.: Per poc espai que hi hagi sobrer, mirarem d'enquibir-la.—M. F.: Publicarem la del seu germà d'idees, la que porta la data del 20. Dic la publicarem, si les circumstancies ho permeten.

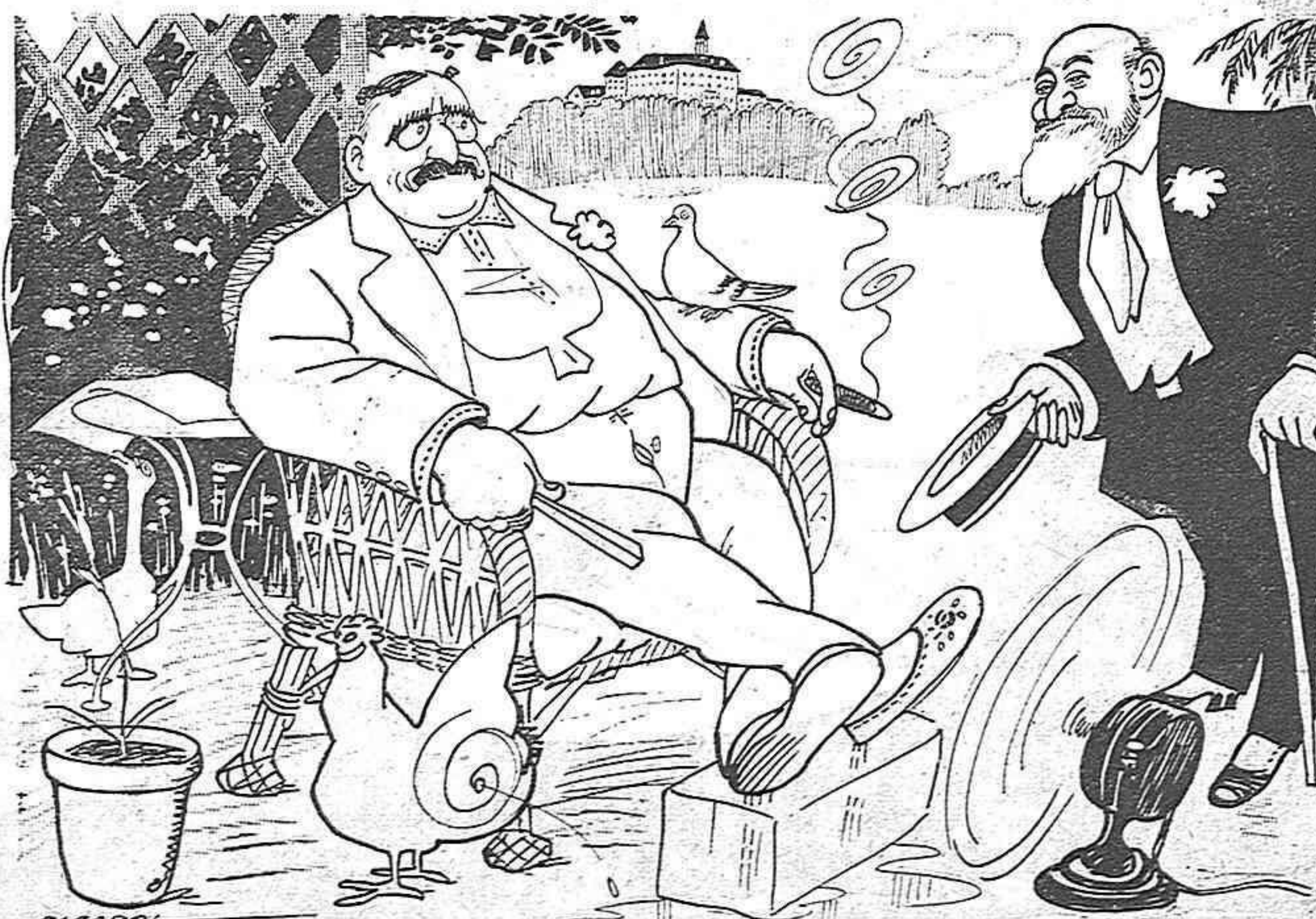
Imprempta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8  
Tinta Ch. Lorilleux y C.<sup>a</sup>

Repulsa merecida



—Vostè m'ha enganyat, senyor doctor. Va dirme que aquest any vindria el còlera, y jo, confiant en la seva paraula, havia fet una bona provisió de primeres materies...  
—¡Bé, no s'apuri, home!... Guardi la cera y l'aigua beneïta pera l'any que ve. ¡Això raí que no's passa!...

Bon temps

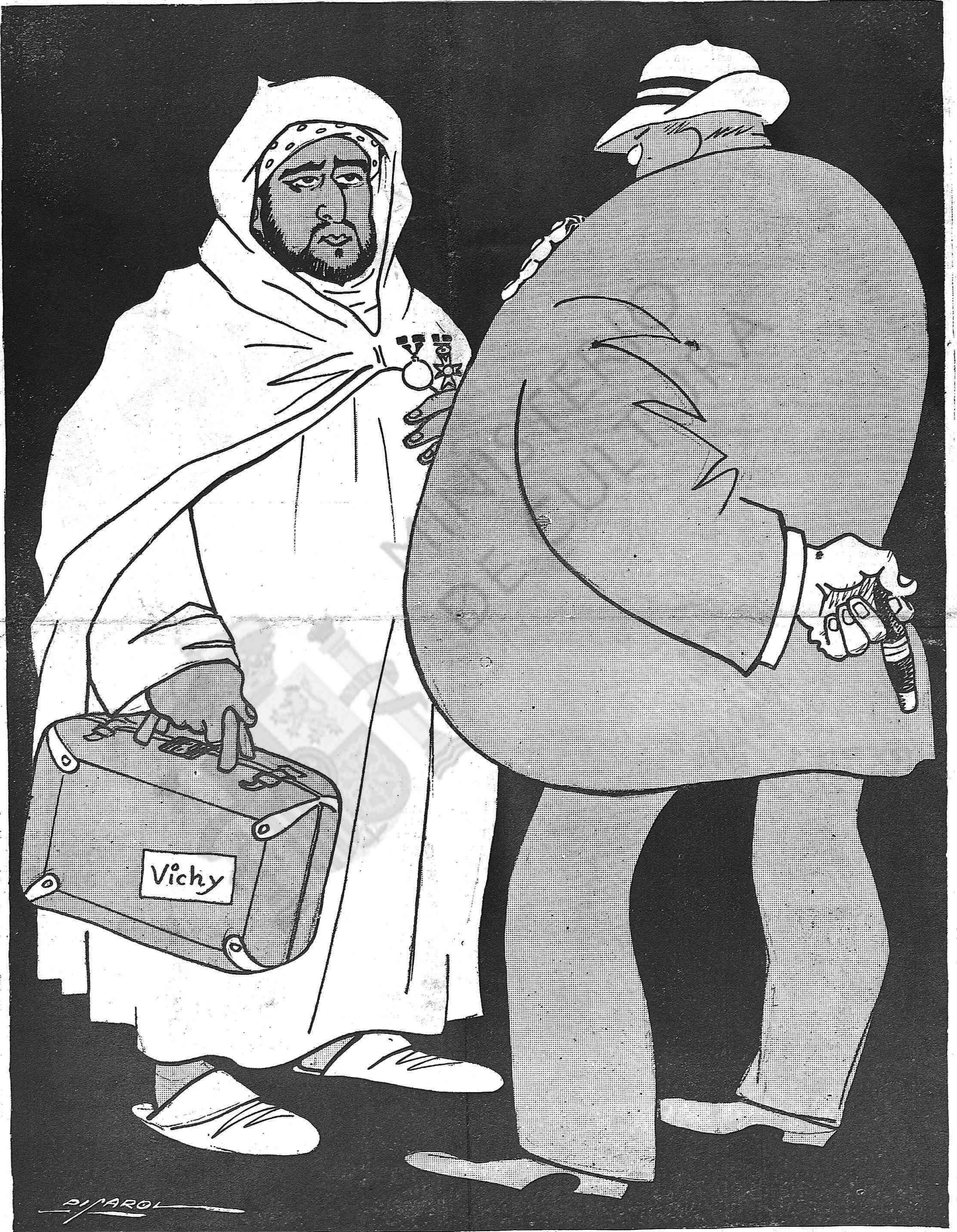


—¿No hi ha perill de tempesta, amic Barroso?  
—No, don Josep. Els republicans segueixen tirantse els plats pel cap.

EL DEL MARROC: —Jo m'he venut el meu imperi, però hi pugui anar la República...  
EL DEL PARALELO: —Dones jo ho he fet al revés: jo m'he venut el meu imperi, però hi pugui anar la República...



## Els dos ex-emperadors



**EL DEL MARROC:** —Jo m'he venut el meu imperi, pera que hi pugui anar la República.

**EL DEL PARALELO:**—Doncs jo ho he fet al revés. Jo m'he venut el meu, pera que la República no hi pugui venir.